

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry:n

TOIMINTAKERTOMUS 1.1.2015–31.12.2015

SISÄLLYS

1. YLEISTÄ

2. HALLITUS JA HENKILÖSTÖ

- 2.1. Hallitus
- 2.3. Henkilöstö

3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

- 3.1. Kokoukset
- 3.2. Jäsenistö

4. KULTTUURIPERINTÖKASVATUKSEN YHTEISTYÖRYHMÄ

5. PERUSTOIMINTA

- 5.1. Hankkeiden toteuttaminen
- 5.2. Jäsenyydet toimikunnissa ja työryhmissä
- 5.3. Muut jäsenyydet
- 5.4. Lausunnot
- 5.5. Tilaisuudet ja esiintymiset
- 5.6. Artikkelit ja kirjoitukset

6. KEHITTÄMISTOIMINTA

7. JULKAISUTOIMINTA

8. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

- 8.1. Tiedotteet
- 8.2. Haastattelut ja lehtijutut
- 8.3. Uutiskirje
- 8.4. Verkkosivut
- 8.5. Sosiaalinen media

9. TALOUS

1. YLEISTÄ

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry (2148270-7) on avoin ja valtakunnallinen kansalaisjärjestö. Seura on perustettu 11.5.2006.

Seuran toimisto sijaitsee Ritarihuoneella, osoitteessa Hallituskatu 2 B, 2 krs., 00170 Helsinki.

1.1. Tarkoitus ja tavoitteet

Sääntöjen mukaan seuran toiminnan tarkoituksena on tukea ja kehittää suomalaisen kulttuuriperinnön opettamista ja vaalimista.

Strategian 2013–2017 mukaan seuran toiminnan tavoitteina on lisätä kulttuuriperintöön liittyvää osaamista ja kulttuuriperintötietoisuutta ja tukea kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta, osallistumista ja yhteisöllisyyttä. Lisäksi tavoitteena on edistää kestävästä elämäntapaa. Toiminta huomioi yksilöiden valmiudet tunnistaa sekä kulttuurin muutoksen että jatkuvuuden rooli kestävästä tulevaisuuden kannalta.

Seuran missio on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta vaikuttamalla edellytyksiin toteuttaa niitä sekä tukemalla kasvattajien ja opettajien valmiuksia tähän työhön. Tavoitteidensa saavuttamiseksi seura toimii asiantuntijana ja vaikuttajana, toteuttaa kehittämishankkeita sekä viestii ja verkostoitu aktiivisesti.

1.2. Toimintaympäristö

Merkittäviä kulttuuriperintötyöhön vaikuttaneita yhteiskunnallisia muutoksia olivat maahanmuuton lisääntyminen ja julkisen talouden heikkeneminen. Seuran arvion mukaan tarve yksilön identiteetin huomioivalle kulttuurien välistä vuoropuhelua tukevalle kasvatukselle ja opetukselle lisääntyi. Toiminnassa korostettiin entistä enemmän sitä, miten kulttuuriperintökasvatus voi tukea kotoutumista ja kulttuurien välistä dialogia. Lisäksi julkisen talouden heikkeneminen merkitsi varautumista mahdolliseen laskuun opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön myöntämissä yleisavustuksissa seuran toiminnalle.

Opetussuunnitelmien perusteiden valmistelu sekä valmistuminen vaikuttivat seuran toimintaympäristöön. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien perusteet valmistuivat ja varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden valmistelu käynnistyi. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden valmistelu siirtyi Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta Opetushallitukselle eli varhaiskasvatus on tästä lähtien osa koulutusjärjestelmää eikä sosiaali- ja terveystalouksia. Lisäksi paikallisten

perusopetuksen opetussuunnitelmien valmistelu oli käynnissä kunnissa ja kouluissa.

Vuoden aikana valtioneuvosto teki periaatepäätöksen maailmanperintöstrategiasta vuosille 2015–2025. Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanosuunnitelma sekä Faron ratifiointia valmisteleavan taustaselvityshankkeen julkaisu valmistuivat. Uudet kestävän kehityksen tavoitteet eli Agenda 2030 hyväksyttiin syyskuussa YK:n yleiskokouksessa. Työ tavoitteiden toimeenpanemiseksi kansallisesti käynnistyi välittömästi muun muassa Kestävän kehityksen toimikunnassa.

Sisäisen toimintaympäristön muutoksia olivat muun muassa hankerahoituksen kasvaminen, alueellisen toiminnan käynnistäminen sekä panostaminen digitaalisten verkkopalveluiden tuottamiseen sekä viestinnän kehittäminen.

1.3. Keskeiset tulokset ja vaikuttavuus

Perustoiminnassa keskityttiin erityisesti **kehittämisen ja yhteistyöhankkeiden toteuttamiseen** ja verkkopalveluiden tuottamiseen. Seura toteutti kuutta hanketta (ks. Liite 1 Hankkeet), minkä lisäksi haettiin rahoitusta neljälle uudelle hankkeelle. Aktiivisessa valmistelussa olivat digitaaliset palvelut ja aineistot kulttuurikasvatussuunnitelma.fi, kulttuurinvuosikello.fi, nurkantakana.fi ja operaatiomp.fi -maailmanperintöpelit. Verkkopalvelut julkaistaan keväällä 2016. Hanketoiminnassa seura tavoitti entistä enemmän lapsia ja nuoria, opettajia ja kasvattajia, päiväkoteja ja muita varhaiskasvatuksen toimijoita, taiteilijoita ja kulttuuritoimijoita, kouluja, järjestöjä ja museoita sekä maailmanperintökohteita.

Seura laajensi verkostoaan alueellisen toiminnan myötä erityisesti Ihan nurkan takana -hankkeessa, jossa tehtiin aineistonkeruumatka 10 paikkakunnalle. Hankkeen kautta tavoitettiin yli 80 lasta ja nuorta, opettajaa, taitelijaa, asiantuntijaa ja yhteistyötahojen edustajaa. Linkki - museot mediakasvattajina hankkeessa toteutettiin kolme toimintamallikokeilua Forssassa, Sallassa ja Helsingissä. Kokeilut tavoittivat noin 100 esikoululaista, koululaista, lukiolaista, isovanhempaa ja senioria, museoammattilaista sekä opettajaa. Kohti kestävää kulttuuria -hankkeessa tehtiin yhteistyötä noin 20 espoolaisen päiväkodin ja koulun kanssa. Valtakunnallisilla opetus- ja kasvatustieteiden Educa-messuilla tavoitettiin yli 600 kävijää.

Seura antoi **lausunnot** nuorisolaista, lukiokoulutuksen perusteista sekä maailmanperintöstrategiasta. **Asiantuntija- ja vaikuttamisyhteistyössä** seura vaikutti lukiokoulutuksen perusteiden uusimiseen myös osallistumalla Opetushallituksen järjestämään asiantuntijakuulemiseen. Seura käynnisti vaikuttamisen varhaiskasvatussuunnitelmien perusteisiin.

Kulttuuriperintötyön sektorilla seura osallistui kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanosuunnitelmatyöhön työryhmän jäsenenä sekä toimeenpanosuunnitelman valmistumisen jälkeen sen toteuttamiseen. Seura osallistui asiantuntijatyöryhmän jäsenenä maailmanperintöstrategian laatimiseen. Maailmanperintökasvatuksen kehittämistä ja yhteistyön tiivistämistä maailmanperintökohteiden kanssa jatkettiin myös kehittämishankkeessa. Seura

toimi kommentaattorina aineettoman kulttuuriperinnön toimeenpanosuunnitelmatyössä sekä osallistui asiantuntijana aineettoman kulttuuriperinnön toimeenpanoon liittyvään viestintätyöpajaan.

Kulttuuriympäristökasvatuksen asiantuntemus kehittyi ja levisi uusille toimijoille muun muassa Ihan nurkan takana -hankkeen myötä. Kulttuuriympäristöihin liittyvä koulutustoiminta käynnistyi yhteistyössä SYKLL:n kanssa. Seura osallistui rakennusperinto.fi palvelun uudistamiseen kulttuuriympäristomme.fi -toimituskunnan jäsenenä. Kulttuuriympäristönäkökulman huomioimisen lisäksi jäsenyys Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien työryhmässä sekä toiminnanjohtajan jäsenyys Europa Nostra Finlandin hallituksessa toi seuran toimintaan eurooppalaista ulottuvuutta. Seura järjesti myös Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien tapahtuman seuran jäsenille sekä kasvattajille ja opettajille Tampereella 12.9.

Seura jatkoi työskentelyä kestäväen kehityksen edistämiseksi ja kestäväen kehityksen kasvatuksen kehittämiseksi muun muassa Kestäväen kehityksen toimikunnan jäsenenä, Kohti kestävää kulttuuria -hankkeessa sekä Suomen Ympäristökasvatuksen seuran Pyöreässä pöydässä.

Vuoden aikana verkostoituminen eteni muun muassa tiivistämällä yhteistyötä nuorisotyön toimijoiden kanssa. Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmään tuli edustaja opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisotyön osastolta. Hankeyhteistyötä käynnisteltiin Helsingin nuorisoasiainkeskuksen kanssa. Yhteistyö Kestäväen kehityksen toimikuntaan kuuluvien kansalaisjärjestöjen kanssa Agenda 2030 toimeenpanoon liittyen käynnistyi. Yhteistyötä olemassaolevien hankekumppaneiden kuten Lastenkulttuurikeskusten liiton (entinen Lastenkulttuurikeskusten verkosto), Suomen museoliiton, Maaseudun Sivistysliiton, Taiken ja Museoviraston sekä Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmän tahojen kanssa jatkettiin tuloksellisesti.

Kehittämistoiminnan tuloksena seuran viestintä kehittyi voimakkaasti ja seura onnistui kohderyhmiensä tavoittamisessa aiempia vuosia paremmin. Seura osallistui ensimmäistä kertaa opetus- ja kasvatustalouden Educa-messuille tammikuussa. Messuosasto oli yhteinen Suomen Kotiseutuliiton kanssa ja kyseessä oli merkittävä panostus kohderyhmien tavoittamiseen. Messuilla esiteltiin seuran toimintaa ja ennakkomarkkinoitiin työn alla olevia verkkopalveluita ja -aineistoja sekä saatiin kokoon yli 600 kasvattajille suunnatun uutiskirjeen tilaajaa.

Seuran uudistetut verkkosivut *kulttuuriperintökasvatus.fi* julkistettiin Educa-messuilla. Uutiskirjettä kehitettiin eteenpäin vuoden aikana. Twitter-tili avattiin syksyllä ja instagram-tili marraskuussa. Tällä toiminnalla ennakoitiin tulevia, muun muassa vuoden 2016 aikana julkistettaviin palveluihin liittyviä, viestintätarpeita.

Vaikuttavuus lukuina:

- Jäseniä 135, joista kuusi yhteisöä.
- Seura toteutti kuutta hanketta, joista neljässä seura oli päätoteuttaja ja kahdessa hankekumppani.
- Seura antoi kolme lausuntoa. Lausunnot annettiin nuorisolaista, lukiokoulutuksen perusteista sekä maailmanperintöstrategiasta.

- Nimityksiä asiantuntijatyöryhmissä oli viisi sekä muita jäsenyyksiä kuusi. Seuran yhteisöjäsenyyksiä oli kaksi ja toimihenkilöiden henkilökohtaisia jäsenyyksiä viisi.
- Tilaisuudet: järjestettyjä seminaareja oli yksi ja osallistumisia yleisötapahtumiin viisi. Luentoja ja muita esiintymisiä oli yhteensä 14. Jäsentilaisuuksia järjestettiin kaksi.
- Julkaistuja kirjoituksia ilmestyi seitsemän kappaletta.
- Facebookin tykkääjien määrä kasvoi noin 60% ollen vuoden lopussa noin 300

2. HALLITUS JA HENKILÖSTÖ

2.1. Hallitus

Seuran hallituksen puheenjohtajana vuosikokoukseen 21.4. asti oli Heljä Järnefelt. Hallituksen jäseniä olivat Ari Haapanen, Kati Mikkola, Matti Nieminen, Susanna Rajala ja Inkeri Ruokonen. Varajäseniä olivat Leena Tornberg, Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry./Kati Hynönen ja Marjut Lamminen.

Vuosikokous valitsi puheenjohtajaksi Heljä Järnefeltin. Hallituksen jäseniksi valittiin Maire Mattinen (uusi), Kati Mikkola, Inkeri Ruokonen, Susanna Rajala ja Tapio Turpeinen (uusi). Varajäseniksi valittiin Leena Tornberg, Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry./Kati Hynönen ja Matti Nieminen. Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Susanna Rajalan ja nimitti hänet myös talousvastaavaksi. Hallituksen kokouksia järjestettiin vuoden aikana 10 kappaletta.

Hallitus on nimennyt jäsensihteeriksi Riitta Ahovaaran. Hallituksen nimeämä jäsenyöryhmä, jonka jäseniä ovat jäsensihteerit Riitta Ahovaara, hallituksen varapuheenjohtaja Susanna Rajala ja toiminnanjohtaja Hanna Lämsä kokoontui kerran.

2.2. Henkilöstö

Seuralla oli kaksi toimihenkilöä vakituudessa työsuhhteessa: toiminnanjohtaja Hanna Lämsä ja kasvatustyön kehittäjä/erityisasiantuntija (1.6. alkaen) Marja Laine. Laine siirtyi opintovapaalle 1.11. ja hänen sijaisekseen palkattiin Ira Vihreälehto.

Seuran muita työntekijöitä olivat:

Wiktoriina Hurskainen, maailmanperintökoordinaattori (Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö)

Jutta Setälä, hankekoordinaattori (Kulttuurivoltti)

Miika Lahti, vastaava tuottaja, digitaaliset oppimateriaalit (Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke, Kohti kestäväää kulttuuria, Kulttuurivoltti)

Ilana Rimón, hankevastaava Ihan Nurkan Takana -hankkeessa ja viestintäkoordinaattori

Reetta Nisonen, suunnittelija (Linkki - museot mediakasvattajiksi)

Aija-Riika Pajunen, verkkosivujen käsikirjoitus

Outi Talvitie, Koulujen kuvataulut -aineiston tuottaminen (Kohti kestäväää kulttuuria)

Eveliina Lahti, sisällön toimittaminen (Kohti kestäväää kulttuuria)

Harjoittelijana oli Hanna Meriläinen.

3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

3.1. Vuosikokous

Seuran sääntömääräinen vuosikokous järjestettiin 21.4. seuran toimistolla. Vuosikokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja vahvistettiin jäsenmaksuiksi 20€ henkilöjäseniltä, 10€ opiskelijoilta ja eläkeläisiltä sekä 100€ yhteisöiltä. Tilintarkastajaksi valittiin Katja Hanski/Nexia Oy.

3.2. Jäsenistö

Jäsenmäärä oli vuoden lopussa 135, jossa laskua vuodesta 2014 oli 3 jäsentä. Yhteisöjäseniä oli kuusi. Jäsentilaisuuksia järjestettiin kaksi. Tuomikirkossa järjestettiin jäsentilaisuus 28.5 ja 12.9. järjestettiin Kulttuuriympäristöpäivien tilaisuus kasvattajille, opettajille ja jäsenille Tampereella.

4. KULTTUURIPERINTÖKASVATUKSEN YHTEISTYÖRYHMÄ

Yhteistyöryhmä on neuvoo-antava asiantuntijaryhmä, jonka tarkoituksena on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta Suomessa. Yhteistyöryhmä käsittelee kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatukseen ja sen kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Ryhmään kuuluvat Museoviraston, Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön edustajat. Kokouksia järjestettiin kaksi.

Ryhmän jäseniä ja varajäseniä olivat:

Heljä Järnefelt, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, puheenjohtaja
Jorma Kauppinen, Opetushallitus (varajäsen Leena Nissilä)
Tiina Kavilo, opetus- ja kulttuuriministeriö, koulutus (varajäsen Anna Mikander)
Tuija Mikkonen, ympäristöministeriö (varajäsen Matti Vatiilo)
Mirva Mattila, opetus- ja kulttuuriministeriö, kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto (varajäsen Päivi Salonen, 1.6.2015 alkaen)
Immo Parviainen, opetus- ja kulttuuriministeriö, nuorisopolitiikan osasto, asiantuntijajäsen syksystä alkaen
Hanna Forssell, Museovirasto (varajäsen Ulla Salmela)
Marja Laine, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, pysyvä asiantuntijajäsen 30.10 asti / Ira Vihreälehto 1.11. alkaen
Hanna Lämsä, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, sihteeri

5. PERUSTOIMINTA

Seuran varsinaisen toiminnan painopisteitä olivat kulttuuriperintökasvatuksen kehittäminen ja tukeminen sekä yhteiskunnallinen toiminta. Seura toteutti yhteistyö- ja kehittämishankkeita, toimi asiantuntijana sekä vaikuttajana.

5.1. Hankkeiden toteuttaminen

Vuoden aikana seura toteutti kuutta hanketta, joista neljässä seura oli päätoteuttaja ja kahdessa hankekumppani. (Ks. Liite 1 Hankkeet). Rahoitusta haettiin lisäksi neljälle uudelle hankkeelle.

- Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö (2013–2017)
- Kulttuurivoltti (2015–2016)
- Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke (2013–2016)
- Kohti kestävä kehitystä (2013–2015)
- LINKKI – museot mediakasvattajiksi (2013–2015). Seura oli Suomen museoliiton hankekumppani.
- Ihan Nurkan Takana – avaimia kulttuuriympäristökasvattajalle. Hanke on osa Maaseudun Sivistysliiton koordinoimaa Paikan tuntu -hanketta (2013–2016)

5.2. Jäsenyydet toimikunnissa ja työryhmissä

Suomen Kestävän kehityksen toimikunta (VN) (2013–2015)

Toimikunnan tarkoituksena on valmistella ja edistää kestävä kehityksen yhteiskuntasitoutumusta.

Lisätietoa: <http://www.ym.fi/sitoumus2050>

Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanotyöryhmä (YM&OKM) (2014–2015)

Ympäristöministeriön johtama työryhmä laati yhteistyössä alan toimijoiden kanssa strategiaa konkreettisoivan toimeenpanosuunnitelman. Toimeenpanosuunnitelma sisältää 54 konkreettista toimintoa ja se valmistui alkuvuonna.

Lisätietoa: <http://www.ym.fi/kulttuuriymparistostrategia>

Maailmanperintöstrategian asiantuntijaryhmä (OKM) (2014–2015)

Valtioneuvosto käsitteli Kansallisen maailmanperintöstrategian 2015–2025 (*Yhteinen perintömme – Vårt gemensamma arv*) ja teki asiasta periaatepäätöksen keväällä 2015.

<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2014/10/maailmanperinto.html?lang=fi>

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä (YM) (2015–2017)

Työryhmän tarkoituksena on vastata Euroopan neuvoston aloitteesta syntyneen European Heritage Days -tapahtuman toteuttamisesta Suomessa. Työryhmä valitsee vuosittain teeman ja tukee paikallisten tapahtumien järjestämistä sekä järjestää *Kulttuuriympäristön tekijät* -kilpailun.

Kulttuuriperintöalan neuvottelukunta (OKM) (2014–2017)

Kulttuuriperintöalan neuvottelukunnan tehtävänä on tukea Museoviraston toiminnan kehittämistä ottaen huomioon koko kulttuuriperintöalan tarpeet ja toimintaedellytysten kehittäminen. Lisäksi tehtävänä on edistää Museoviraston sekä kulttuuriperintöalan toimijoiden ja muiden sidosryhmien välistä yhteistoimintaa ja valmistella muita Museoviraston pääjohtajan määräämiä periaatteellisia, laajakantoisia tai muuten tärkeitä kysymyksiä.

5.3. Muut jäsenyydet

Faron kulttuuriperintösopimuksen taustaselvityshankkeen tukiryhmä (2014–2015) (Museovirasto ja Kotiseutuliitto)

Museoviraston yhteistyössä Suomen Kotiseutuliiton kanssa toteuttaman hankkeen tarkoituksena oli tuottaa selvitys opetus- ja kulttuuriministeriölle Faron kulttuuriperintösopimuksen ratifioinnin tueksi. Selvitys *Kohti kestäväää kulttuuriperintötyötä* ilmestyi toukokuussa.

Kulttuuriympäristömme.fi –palvelun toimituskunta (2015–)

Seura aloitti jäsenenä ympäristöministeriön kulttuuriympäristömme.fi -palvelun toimituskunnassa. Toimituskunnan tehtävänä on uudistaa rakennusperinto.fi -palvelu.

Pyöreä Pöytä

Pyöreä pöytä on Suomen Ympäristökasvatuksen seuran koordinoima ympäristö- ja kestävän kehityksen kasvatuksen toimijoiden yhteistyöryhmä.

Kotiseutuliiton kouluopetusjaosto

Seura jatkoi jäsenenä Kotiseutuliiton kouluopetusjaostossa.

MAPPA Materiaalipankki-hankkeen ohjausryhmä ja hankekumppanuus

Seura jatkoi ohjausryhmässä ja yhteistyötahona Luonto- ja ympäristökoulujen liiton (LYKE) koordinoimassa MAPPA Materiaalipankki-hankkeessa. Hanke on tuottanut yhteisen portaalin eri toimijoiden tuottamille ympäristökasvatuksen ja kestävän kehityksen kasvatuksen aineistoille. www.mappa.fi

Yhteinen käsitys 2 – sanastosta ontologiaan -hanke: ohjausryhmä ja hankekumppanuus

Seura oli kumppanina Kierrätyskeskuksen ja sanastokeskuksen ”Yhteinen käsitys 2 – sanastosta ontologiaan” -hankkeessa ja jäsen ohjausryhmässä. Hankkeen tuloksena syntyi *Ympäristökasvatuksen ontologia*. YSO-pohjainen yhdistelmäontologia valmistui helmikuussa 2015 ja se julkaistiin Finto-palvelussa osoitteessa <http://finto.fi/>. Hanke oli jatkoa Käsité (2008) ja Käsitys (2012–2014) -hankkeille. Seura toteutti myös ontologiaan liittyvää viestintää.

Seura on Europa Nostran ja Suomen Ympäristökasvatuksen seuran jäsen.

Seuran kasvatustyön kehittäjä/erityisasiantuntija Marja Laine oli Kasvatustieteellisen seuran jäsen. Toiminnanjohtaja Hanna Lämsä oli Europa Nostra Finlandin hallituksen ja Pedaali ry:n jäsen, Aleksis Kiven seuran kutsujäsen sekä kuului Terveyttä kulttuurista -verkostoon.

5.4. Lausunnot

Lausunto lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista
Lausunto maailmanperintöstrategiasta
Lausunto nuorisolaista

Lausunnot ovat luettavissa seuran verkkosivuilla:
<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/toiminta/lausunnot/>

5.5. Tilaisuudet ja esiintymiset

Seminaarit ja muut yleisötapahtumat

Suomen museoliiton ja seuran yhteistyöhankkeen Linkki – museot mediakasvattajiksi tulevaisuusseminaari järjestettiin 1.12. Helsingissä. Seminaarissa oli 67 osallistujaa.

Osallistuminen Educa-messuille 23.–24.1. yhteisosastolla Suomen Kotiseutuliiton kanssa.

Työpaja ja messupöytä Ympäristökasvatuspäivillä 5.–6.11.

Esittelypöytä Kotiseutupäivillä 7.8–8.8 Espoossa.

Yleisötilaisuus Saamelaismuseo Siidassa 26.5. <http://www.siida.fi/sisalto/8-vuodenaikaa/yleistilaisuus-kulttuuriperintökasvatus>

Esittelypöytä ”From museum education to audience engagement — new approaches NOW/ Museopedagogiikasta yleisötyöhön- seminaarissa (Culture leap/Kulttuurivoltti) 28.–29.5.

Kasvatustyön kehittäjä Marja Laine osallistui 6.–8.5 ”Culture(s) in sustainable futures” -seminaariin

Toiminnanjohtaja Hanna Lämsä osallistui Europa Nostran järjestämille ”Capacity Building Days for Chief Executive Officers of heritage NGOs” koulutuspäiville Brysselissä 15.4.–17.4. <http://www.europanostra.org/news/580/>

Luennot ja puheenvuorot

- Kansalaisjärjestöjen puheenvuoro Kestävän kehityksen toimikunnan kokouksessa koskien Agenda 2030 toimenpideohjelman toimeenpanoa Suomessa 10.11. yhteistyössä Kansanopistoyhdistyksen kanssa. (Hanna Lämsä) Uutinen: http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Globaalinen_kestavan_kehityksen_toimintaohjelmasta
- Puheenvuoro Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien tilaisuudessa kasvattajille, opettajille ja seuran jäsenille Tampereella 12.9. (Hanna Lämsä) <http://www.kulttuuriperintökasvatus.fi/tekijan-taipaleelle-tapahtuma-tampereella-12-9-ilmoittaudu-nyt/>
- Puhe Museoviraston maakuntamuseoiden tapaamisessa Kulttuuritalolla 8.6., aiheena Kulttuurivoltti. (Marja Laine)
- Puheenvuoro ”From museum education to audience engagement – new approaches NOW/ Museopedagogiikasta yleisötyöhön” -seminaarissa, aiheena Culture leap/Kulttuurivoltti 28.–29.5. (Marja Laine)
- Paneelikeskustelu Helsingin yliopistolla opettajaksi opiskeleville 11.5., aiheena kestävän kehityksen kasvatus (Marja Laine)
- Puhe ”Oma mieli, oma kieli” -seminaarissa 25.3. (Marja Laine)
- Kulttuuriympäristön tekijät 2015 -kilpailun lanseeraus Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien avajaisissa 5.2. Tampereella (Hanna Lämsä)
- Luento Vantaan kulttuuriyhdysohjoittajille 12.2. (Marja Laine)
- Luento Aalto yliopistolla muotoilu- ja arkkitehtuurikasvatuksesta 13.2 (Marja Laine)
- Luento Kannelmäen Martoilille 23.2. (Matti Nieminen)

- Linkki-hankkeen esittely Kuvataidekasvattajien kevätpäivillä Kiasmassa maaliskuussa (Reetta Nisonen)
- Kulttuurikasvatussuunnitelmien esittely Svenska Kulturfondenin järjestämässä tilaisuudessa Tikkurilassa 9.10. (Jutta Setälä)
- Kulttuurikasvatussuunnitelmatyön esittely 21.11. Kotiseutuliiton valtuustolle (Hanna Lämsä)
- kulttuurikasvatussuunnitelma.fi palvelun esittely lastenkulttuurikeskuksille 24.11. (Jutta Setälä)

Työpajat

Linkki-hanke järjesti kolme työpajaa Forssassa, Sallassa ja Helsingissä Kulttuurivoltti-hankkeen Kulttuuria kouluun -työpajakiertueen ruotsinkieliset bonustyöpajat järjestettiin Vöyrissä, Närpiössä, Kaustisilla, Pedersöressä ja Isokyrössä. Pajat järjesti Pohjanmaan lastenkulttuuriverkosto BARK.

Muut

Kevätkuohut yhteistyökumppaneille yhteistyössä Suomen Lähi-idän instituutin säätiön, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n ja Tietoasiantuntijat ry:n kanssa seuran toimistolla 11.5.

Tervehdys Suomen Ympäristökasvatuksen seuran 25-vuotisjuhlissa

Tervehdys Pedaali ry:n 10-vuotisjuhlissa

5.6. Artikkelit ja muut kirjoitukset

Hanna Lämsän kolumni "Kulttuuriperintötyö ja vallan uusjako" Kotiseutupostissa 4/2015 (julkaisija Suomen kotiseutuliitto)

Ilana Rimónin artikkeli "Osaksi muuttuvaa maailmaa - Kulttuuriperintökasvatuksesta tukea opetukseen" Kleio-lehdessä 3/15 (julkaisija HYOL ry)

Jutta Setälän artikkeli "Lisää kulttuuriperintöä kouluihin, työkaluna kulttuurikasvatussuunnitelmat" Kleio 4/15 (julkaisija HYOL ry)

Ilana Rimónin artikkeli "Kasvua perinnöstä" Muuriansankuri-lehdessä 2/15 (julkaisija Kulttuuriperinnön tuki ry)

Ilana Rimónin blogikirjoitus "Jäljet johtavat muovitehtaalle" Kulttuuriympäristö -blogissa 16.9. <http://kulttuuriymparisto.blogspot.fi/>

Ilana Rimónin blogikirjoitus "Matkaan jo käy" Paikan tuntu -hankkeen blogissa. <http://paikantuntu.fi/yleinen/matkaan-jo-kay/>

Marja Laineen laatima "Kulttuuriperintökasvatus opetussuunnitelmissa" kooste julkaistiin seuran verkkosivuilla suomeksi ja ruotsiksi.

6. KEHITTÄMISTOIMINTA

Kehittämistoiminnan painopisteitä olivat sidosryhmätyö ja vuorovaikutteinen ja monikanavainen viestintä. Kehittämistoiminnalle ei saatu haettua rahoitusta, minkä vuoksi kaikkia toimenpiteitä ei toteutettu eikä kaikkia asetettuja tavoitteita saavutettu. Erillisen kehittämisrahoituksen puutteesta huolimatta esimerkiksi työ kohderyhmien tavoittamiseksi käynnistettiin Educa-messuilla. Lisäksi seura julkaisi uudet verkkosivut, uusi uutiskirjeen sekä otti sosiaalisen median kanavista käyttöön facebookin lisäksi twitterin ja instagramin.

7. JULKAISUTOIMINTA

Linkki-hanke julkaisi tammikuussa 2015 museoiden mediakasvatuksen tilannetta kuvaavan selvityksen *Ensiksi tahtoa, sitten osaamista ja välineitä - Selvitys museoiden mediakasvatuksesta 2014*. Selvityksen kirjoittamisesta vastasi Leena Tornberg. <http://www.museoliitto.fi/index.php?k=11826>

Koulujen kuvataulut -oppimateriaali julkaistiin seuran verkkosivuilla <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/suomikuvan-rakentajat-kansakoulun-kuvataulut/>

Linkki-hanke julkaisi ”Museot ja mediakasvatus” -julkaisun (toim. Pauliina Kinanen). <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/museot-ja-mediakasvatus-artikkelikokoelma-julkaistu/>

8. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

8.1. Tiedotteet

23.4.: ”KEKO – käsitteitä kestävän kehityksen kasvatukseen” (23.4.)
Uutinen: <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/keko-kasitteita-kestavan-kehityksen-kasvatukseen/>

Lehdistötiedote 27.4.: ”Mistä tulet t-paita, Kuka keksi kellon? Kilpailu kannustaa lapsia ja nuoria tutustumaan tekniikan perintöön”
<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/mista-tulet-t-paita-kuka-keksi-kellon-kulttuuriympariston-tekijat-kilpailu-kannustaa-lapsia-ja-nuoria-tutustumaan-tekniikan-perintoon/>

8.2. Haastattelut ja lehtijutut

Hanna Lämsää haastateltiin Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailusta Auran Aallot -radioon 29.4.

8.3. Uutiskirje

Uutiskirje uudistettiin syksyllä. Tilaaajien määrä nousi noin 600 tilaajaan. Kasvattajille suunnattu uutiskirjeitä lähetettiin kaksi ja yleistä uutiskirjettä kaksi.

8.4. Verkkosivut

Seuran uudet verkkosivut julkistettiin Educa-messuilla 2015.
<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/>

Seuran blogissa ilmestyivät seuraavat kirjoitukset:
Wiktoriina Hurskainen: Hiljaiseloa Unescon päämajassa

Wiktoriina Hurskainen: Perintö elämään, perintö kiertämään - Pohjoismainen yhteistyö

Wiktoriina Hurskainen: Unescon maailmanperintötyön haasteita

Heljä Järnefelt: Kohti tasavertaista kanssakäymistä

8.5. Sosiaalinen media

Facebook -sivuilla oli tykkäyksiä vuoden 2015 lopussa oli noin 300, jossa kasvua vuoden 2014 lopusta noin 100. Twitter-tili (@KuPeKasvatus) avattiin alkusyksyllä ja Instagram-tili (@kulttuuriperintokasvatus) marraskuussa.

9. TALOUS

Seuran taloudellista asemaa koskevat luvut käyvät ilmi tilinpäätöksestä. Seuran kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Anki Oy. Tilintarkastajana toimi Katja Hanski Nexia Oy:sta.

Seuran toimintaansa saama yleisavustus opetus- ja kulttuuriministeriöltä oli 75 000 euroa. Avustus on pysynyt samana vuodesta 2013. Ympäristöministeriöltä saatu järjestöavustus oli 9000 euroa. Seura haki opetus- ja kulttuuriministeriöltä korotusta avustukseen, joka oli tarkoitus suunnata 4-vuotissuunnitelman mukaiseen kehittämistoimintaan. Korotusta ei saatu, mikä vaikutti kehittämistoiminnan tuloksiin. Tavoitteena olleessa säätiörahoituksen osuuden kasvattamisessa ei onnistuttu aktiivisesta hakemisesta huolimatta.

Kulttuurivoltti-hanketta, Kohti kestäväää kulttuuria -hanketta, Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanketta ja Maailmanperintökomitea- ja strategiatyön hanketta sekä osallistumista Educa-messuille rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksilla. Maaseudun Sivistysliiton koordinoimaa Paikan tuntu -hanketta, jonka osa Ihan Nurkan Takana - avaimia kulttuuriympäristökasvattajalle, rahoitti Koneen säätiö. Linkki - museot mediakasvattajiksi kumppanuushanketta Suomen museoliiton kanssa rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö.

Liite 1: Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet 2015

Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö (2014–2017)

Komiteatyön tarkoituksena on tukea Suomen jäsenyyttä Unescon maailmanperintökomiteassa kaudella 2013–2017. Strategiatyön tavoitteena on tukea kansallisen maailmanperintöstrategian valmistumista ja toimeenpanoa. Työ toteutetaan yhteistyössä Museoviraston kanssa. Hanketta rahoittaa opetus- ja

kulttuuriministeriö. Hankkeessa työskenteli maailmanperintökoordinaattorina Wiktoriina Hurskainen.

Maailmanperintökomiteatyö

Komitean jäsenenä Suomi korostaa maailmanperintökohteiden hallinnon ja suojelusuunnitelmien asianmukaista kehittämistä, maailmanperintöluettelon tasapainottamista sekä yleisen tietoisuuden lisäämistä maailmanperintötoiminnasta muun muassa maailmanperintökasvatuksen avulla.

Vuoden aikana valmistauduttiin ja osallistuttiin maailmanperintökomitean 39. istuntoon Saksan Bonnissa. Istuntoa ennen ja sen jälkeen järjestettiin kansallisia kokouksia sekä pohjoismaisia koordinaatiokokouksia. Työhön kuului osallistuminen myös muihin maailmanperintösopimuksen kannalta olennaisiin kokouksiin erityisesti Pariisissa. Bergenissä järjestettiin syyskuussa Pohjoismaiden maailmanperintökohteiden vuositapaaminen, jonka teema oli kohteiden tulkitseminen ja esittely.

Maailmanperintöstrategiatyö

Strategia sisältää linjaukset kansalliselle maailmanperintöpolitiikalle sekä maailmanperintösopimuksen toimeenpanolle 2015-2025. Strategiasta järjestettiin maaliskuussa 2015 lausuntokierros, jonka jälkeen se hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä huhtikuussa. Hankkeessa tuettiin strategian linjauksia laatineen asiantuntijaryhmän sekä päävalmistelija arkkitehti Maire Mattisen työtä.

Kulttuurivoltti (2015–2016)

Kulttuurivoltti-hankkeen tarkoituksena on edistää tasa-arvoista ja saavutettavaa taide, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatusta. Hankkeen tavoitteena on lisätä kunnallisten kulttuurikasvatussuunnitelmien määrää tuottamalla niiden laatimisen tueksi tuotetaan verkkopalvelu ja työpajakiertue. Lisäksi tietoa kulttuurikasvatussuunnitelmasta levitetään aktiivisesti muun muassa kunnille, kouluille, opettajille sekä taide- ja kulttuuritoimijoille. Hanke toteutetaan yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten liiton kanssa. Muut yhteistyökumppanit ovat Kuntaliitto, Opetushallitus ja Taiteen Edistämiskeskus. Hanke toteuttaa Lastenkulttuuripoliittista ohjelmaedotusta (OKM 2014–2018) ja se on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

Hankkeen ensimmäisen varsinaisen toimintavuoden aikana lastenkulttuurikeskukset toteuttivat paikalliset kehittämishankkeet ja *kulttuurikasvatussuunnitelma.fi* verkkopalvelu valmistui. Vuonna 2016 järjestettävän valtakunnallisen (15 paikkakuntaa) Kulttuuria kouluun -työpajakiertueen paikkakunnat ja ajankohdat vahvistuivat sekä ohjelmien suunnittelu ja muut yhteistyö paikallisten järjestäjätahojen kanssa käynnistyi. Lisäksi käynnistettiin hankkeen yhteistyöverkoston laajentaminen. Hankkeessa työskenteli koordinaattorina Jutta Setälä. Lisätietoa:

Kohti kestävää kulttuuria (2013–2016)

Hankkeen tavoitteena on tuoda kulttuurisesti kestävä kehitys vaikuttavaksi osaksi sekä kestävää kehitystä että päiväkotien ja koulujen ja sekä muiden opetusta ja kasvatusta sekä nuorisotyötä toteuttavien tahojen toimintakulttuuria. Hankkeessa tuotetaan verkkopalvelu *kulttuurinvuosikello.fi*, jonka avulla kasvattajat, opettajat ja

ohjaajat voivat suunnitella, toteuttaa ja seurata omaa ja organisaationsa kulttuurisesti kestävästä kehityksestä edistävää toimintaa. Kulttuurin vuosikello - verkkopalvelu on yhteensopiva Suomessa toimivien kestävästä kehityksen ohjelmien, Vihreän Lipun ja OKKA-säätiön kestävästä kehityksen sertifiointien, kanssa. Hankkeen työryhmään kuului edustajia Espoon päiväkodeista ja kaupunkisuunnittelusta. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Espoon RCE-verkosto, Suomen Ympäristökasvatuksen seura ja OKKA-säätiö. Hanketta rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden aikana verkkopalvelun suunnittelu ja tekninen toteutus käynnistyivät käsikirjoituksen pohjalta. Pilottipäiväkotien kanssa luotiin arviointilomake ja sovittiin palvelun integroimisesta päiväkodin toiminnan vuosisuunnitteluun ja seurantaan. Aineiston kerääminen verkkopalvelua varten käynnistyi. "Satakieli tarinankeruumatkalla" ja "Koulujen kuvataulut" -materiaalit valmistuivat. "Monikulttuuriset juhlat" -aineiston työstäminen käynnistyi. Satakielityöpajan suunnittelu osaksi Kulttuurikeskus Caisan koordinoimaa valtakunnallista monikielisyttä juhlistavaa Satakielikuukautta (21.2.2016–21.3.2016) käynnistyi. Hankkeessa työskentelivät Marja Laine, Miika Lahti, Eveliina Lahti ja Outi Talvitie. Harjoittelijana oli Hanna Meriläinen.

Maailmanperintökasvatuksen kehittäminen (2013–2016)

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa nuorten osaamista ja tietoisuutta Suomen maailmanperintökohteista ja maailmanperinnöstä yleisesti. Hanke kehittää edelleen maailmanperintökasvatusta sekä tukee maailmanperintökohteiden yhteistyötä opetus- ja kasvatusalan toimijoiden kanssa.

Hankkeessa tuotetaan yhteistoiminnallinen ja pedagoginen, vapaasti käytettävissä oleva, verkkopeli *Operaatio maailmanperintö, operaatiomp.fi*. Lisäksi tuotetaan opetuskäyttöön peliin liittyvä verkkosivu. Pelin pääasiallinen kohderyhmä ovat yläkouluikäiset nuoret ja se on suunniteltu pelattavaksi yhden oppitunnin aikana. Peli toimii maailmanperintöteeman aloituksena tai aihealueen syventävänä kertauksena opetuksessa. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Suomen maailmanperintökohteet, ICOMOS sekä pilottikoulut. Hanke toteuttaa kansallista maailmanperintöstrategiaa 2015–2025. Hanketta rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden aikana valmistuivat maailmanperintöpelin käsikirjoitus ja suunnitteludokumentti, pelin äänimaailma sekä verkkosivuston suunnitelma. Eri asiantuntijat ja kaikkien Suomen maailmanperintökohteiden edustajat kommentoivat pelin käsikirjoitusta. Tekninen toteutus sekä pelin viestintä- ja levityssuunnitelman laatiminen käynnistettiin. Suomen maailmanperintökohteiden kuvaukset, valokuvat ja pelin sisällöt on tuotettu yhdessä maailmanperintökohteiden kanssa. Hankkeessa työskenteli vastaavana tuottajana Miika Lahti.

Ihan Nurkan takana (2014–2016)

Hankkeen tarkoituksena on edistää kulttuuriympäristökasvatusta. Tavoitteena on vahvistaa lasten ympäristösuhdetta ja kulttuurin lukutaitoa. Hankkeessa tuotetaan verkkosivusto *nurkantakana.fi*. 6–15 -vuotiaiden kanssa toimivien kasvattajien, opettajien ja ohjaajien käyttöön. Sivusto julkaistaan tammikuussa 2016 ja se

soveltuu hyödynnettäväksi muun muassa päiväkodeissa, peruskouluissa sekä kerho- ja vapaa-ajan toiminnassa. Lisäksi hankkeessa levitetään tietoa kulttuuriympäristökasvatuksesta sekä kootaan kulttuuriympäristökasvatuksesta kiinnostuneiden toimijoiden verkostoa. Ihan nurkan takana on osa Maaseudun Sivistysliiton koordinoimaa Paikan tuntu -hanketta, jossa seura toimii partnerina ja Ihan nurkan takana -osahankkeen vastuutahona. Hanketta rahoitti Koneen säätiö.

Vuoden aikana luotiin kulttuuriympäristökasvatuksen toimintamallit paikallisten esimerkkien perusteella. Aineistokeruumatkoja tehtiin Keravalle, Siuntioon, Ylistarolle, Porvooseen, Inariin, Vaasaan, Tampereelle, Outokumpuun ja Suomussalmelle. Toimintamallien laatimisessa tehtiin yhteistyötä yli 60 lapsen ja nuoren, kasvattajan, opettajan, taiteilijan, asiantuntijan, järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen edustajan kanssa. Verkkosivuston tekninen toteuttaminen käynnistyi ja sen demoversio valmistui elokuussa. Yhteistyökumppaneille, kasvattajille ja alan kontakteille suunnattu palautekysely toteutettiin demon valmistuttua. Hankkeessa työskenteli hankevastaavana Ilana Rimón.

Linkki - museot mediakasvattajiksi (2014–2016)

Hankkeen tavoitteena on vakiinnuttaa museoiden asema mediakasvattajina parantamalla museoiden valmiuksia mediakasvatustehtäviin sekä lisätä opettajien ja muiden mediakasvatusalan toimijoiden tietämystä museoiden tarjoamista mahdollisuuksista mediakasvatuksen oppimisympäristöinä. Hankkeessa kehitetään mediakasvatuksen menetelmiä ja käytäntöjä yhteistyössä museoiden, päiväkotien, koulujen sekä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena tukea erityisesti alle 12-vuotiaiden medialukutaitoa. Seura toimi Linkki-hankkeessa Suomen museoliiton hankekumppanina. Hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

Hankkeen toisen toimintavuoden aikana julkaistiin *Ensiksi tahtoa, sitten osaamista & välineitä* -selvitys museoiden mediakasvatuksesta, osallistuttiin EDUCA 2015 -messuille osana Mediakasvatustoria sekä testattiin ja dokumentoitiin mediakasvatustoimintamalleja. Hanke keräsi kyselyllä mediakasvatuskokeiluista kiinnostuneita museoita ja mukaan ilmoittautuivat Sinebrychoffin taidemuseo, Teatterimuseo, Forssan museo ja Sallan sota- ja jälleenrakennusmuseo. Kevään aikana kukin museo testasi yhtä toimintamallia omiin käytäntöihin ja tavoitteisiin sovellettuna. Kokeilujen suunnittelu, dokumentointi ja palautteen kerääminen toteutettiin yhteistyössä hankkeen kanssa.

Syksyllä hanke oli mukana järjestämässä Mennään museoon! -viikkoa, jonka erityisteemana oli edellisvuoden tapaan mediakasvatus. Hankkeen tuloksia kuvattiin *Museot ja mediakasvatus* -julkaisussa. Julkaisu sisältää myös asiantuntija-artikkeleita ja se julkistettiin hankkeen järjestämässä Museot mediakasvattajina 2015 -seminaarissa joulukuun alussa. Seminaarissa osallistujia oli 67. Julkaisun sähköinen versio on luettavissa ja ladattavissa Museoliiton verkkosivuilla. Hankkeessa työskenteli suunnittelijana Reetta Nisonen.